

Na Univerzitě Palackého v Olomouci hrozí likvidace elitního vědeckého centra, odbory žádají rezignaci rektora

5.12.2024 - | PROTEXT

"CATRIN se během krátké doby etablovala jako mezinárodně uznávané vědecké pracoviště a dosáhla řady úspěchů. Z našeho výzkumu vznikají nové spin-out firmy, spolupracujeme s průmyslem a institucemi z celého světa, řešíme prestižní evropské granty, publikujeme v nejlepších světových časopisech. Skrze interdisciplinární výzkum propojujeme týmy napříč fakultami a přinášíme tak naší univerzitě významné finanční prostředky. Je proto naprosto frustrující, že namísto podpory jsme opakovaně vystaveni snahám vedení univerzity o naši likvidaci," uvedl ředitel CATRIN Pavel Banáš.

Pokud by Akademický senát UP rektorův návrh schválil, znamenalo by to od roku 2025 propuštění minimálně čtvrtiny z přibližně 200 zaměstnanců CATRIN. Do roku 2028 by ústav přišel o více než polovinu kanceláří a laboratoří bez smysluplné alternativy, což by vedlo k dalšímu odlivu vědců a ukončení výzkumu.

"Rektorův návrh na odebrání výzkumných prostor bez jasné koncepce, jak a kde mají zaměstnanci CATRIN pokračovat ve své práci, znamená faktickou likvidaci CATRIN. Rektor tím obchází povinnost prosadit organizační změnu přes hlasy dvou třetin senátorů AS UP a stanovený proces včetně analýzy dopadů. Podle našeho názoru jde o zcela neúčelné a ne hospodárné nakládání s veřejnými prostředky. Dotčené přístroje a prostory byly pořízeny z grantů, řešených zaměstnanci CATRIN, pro jasně definovaný výzkumný účel, ke kterému slouží v rámci návazných výzkumných projektů i dnes. Změna rozsahu a účelu jejich užívání může být považována za dotační podvod a může univerzitu vystavit vážným legislativním i finančním důsledkům. Tento návrh považujeme za vyvrcholení rektora čtyřletého manažerského i lidského selhání a vyzýváme jej k rezignaci," řekl předseda základní odborové organizace CATRIN Jakub Navařík.

CATRIN vznikla před čtyřmi lety na základě návrhu vedení univerzity integrací částí výzkumných center lékařské a přírodovědecké fakulty se souhlasem akademického senátu. Jak připomněl Navařík, přírodovědecká fakulta již obdržela více než 100 milionů korun jako kompenzaci, avšak využití těchto prostředků zůstává stále nejasné, ačkoliv odbory opakovaně žádaly o vysvětlení. Nyní má CATRIN dle návrhu rektora přenechat fakultě nejen většinu prostor, ale zaplatit jí dalších 26 milionů korun. Současně vedení UP plánuje podpořit výstavbu nové budovy PřF částkou 300 milionů korun, zatímco CATRIN by při schválení rektora návrhu nebyla schopna naplnit ani hygienické limity pro práci. Podle odborů je to další důkaz dlouhodobého nerovného přístupu vedení UP k zaměstnancům CATRIN.

"Po čtvrtstoletí služby pro tuto univerzitu mi rektor vystavil účet. Stojí na něm, že mám opustit kancelář i laboratoře, kde s mým týmem pracujeme. Ano, i takto v praxi může vypadat deklarovaná podpora projektů ERC," uvedl prof. Michal Otyepka, vedoucí výzkumných týmů CATRIN-RCPTM a čtyřnásobný laureát prestižních projektů Evropské výzkumné rady.

Rektor Martin Procházka při nástupu slíbil vyřešit vztahy mezi PřF a CATRIN do půl roku, ale jeho dosavadní návrhy opakovaně selhaly a čelily kritice za nepřipravenost a nedostatečné podložení daty. Po více než třech letech přichází s nekontroverznějším návrhem, který vyvolává řadu otázek, především zda české univerzity skutečně chtějí podporovat špičkový výzkum a usilují o světovou

úroveň nebo zda v uzavřeném akademickém prostředí univerzit vítězí klientelismus umožňující ovlivňovat toky veřejných prostředků.

"Jsme v situaci, kdy statutární zástupce veřejné vysoké školy opakovaně předkládá návrh na drastické změny v užívání majetku bez analýzy ekonomických dopadů na jednotlivé součásti a vysokou školu samotnou. To je věc nepředstavitelná v jakékoliv firmě, natož na univerzitě, která nakládá s veřejnými prostředky," uzavřel Navařík.

CATRIN je vědecké centrum zaměřené na nanotechnologie, biotechnologie a biomedicínu. Zaměřuje svůj výzkum na řešení globálních problémů společnosti jako je zdraví a kvalita života, udržitelné zemědělství, zelená energetika a ochrana životního prostředí. Jejich úspěchy zahrnují například první pozorování subatomární struktury atomů publikované v časopise Science, licencovanou technologii výroby nové generace zařízení pro ukládání energie nebo nedávný objev atomárních antibiotik účinných vůči nejodolnějším bakteriím.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/na-univerzite-palackeho-v-olomouci-hrozi-likvidace-elitnih-o-vedecke-ho-centra-odbory-zadaji-rezignaci-rektora/2604881>